GENERALINĖS ADVOKATĖS ELEANOR SHARPSTON IŠVADA,

pateikta 2008 m. liepos 10 d. [1]

1. Vokietijos *Bundesgerichtshof* (Aukščiausiasis federalinis teismas) Teisingumo Teismo klausia, ar duomenų perėmimas iš duomenų bazės, saugomos pagal Direktyvos 96/9/EB (Duomenų bazių apsaugos direktyva) [2] 7 straipsnio 1 dalį, į kitą duomenų bazę gali būti laikomas perkėlimu šios direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punkto prasme net tuomet, kai prieš panaudojant tokiu būdu duomenys kiekvienu konkrečiu atveju įvertinami po atliktos užklausos duomenų bazėje, ar perkėlimas šios nuostatos prasme apima tik duomenų (fizinio) dauginimo veiksmą [3].

Teisinis pagrindas

Duomenų bazių apsaugos direktyva

2. Direktyvoje įtvirtintos tokios konstatuojamosios dalys:

„<…>

7) <…> duomenų bazių kūrimas reikalauja didelių žmogiškų, techninių ir finansinių išteklių investavimo, o jas kopijuoti arba prie jų prieiti galima panaudojus tik mažą dalį savarankiškam jų kūrimui skirtos sumos;

1 — Originalo kalba: anglų.

2 — 1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl duomenų bazių teisinės apsaugos (OL L 77, p. 20; specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 459).

3 — Pirmą kartą šios direktyvos nuostatas Teisingumo Teismas išaiškino 2004 m. lapkričio 9 d. sprendimuose *The British Horceracing Board ir kt.* (C-203/02, Rink. p. I-10415); *Fixture Marketing prieš Veikkaus* (C-46/02, Rink. p. I-10365); *Fixture Marketing prieš Svenska Spel* (C-338/02, Rink. p. I-10497) ir *Fixture Marketing prieš OAPP* (C-444/02, Rink. p. I-10549). Toliau tekste minėdama paskutines tris bylas nurodysiu tik atsakovą. Visose keturiose bylose sprendimai priimti 2004 m. lapkričio 9 dieną. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą dėl direktyvos 7 straipsnio 1 ir 5 dalių bei 9 straipsnio išaiškinimo Teisingumo Teismui buvo pateiktas byloje *Verlag Schawe* (C-215/07), tačiau vėliau atsiimtas.

8) <…> neteisėtas duomenų bazės perkėlimas ir (arba) panaudojimas gali turėti rimtų ekonominių ir techninių pasekmių;

9) <…> duomenų bazės yra gyvybiškai svarbus įrankis kuriant Bendrijos informacijos rinką; <…> šio įrankio gali reikėti ir kitose srityse;

10) <…> vis labiau Bendrijoje ir visame pasaulyje didėjantis kasmet gaunamos ir apdorojamos informacijos kiekis visose prekybos ir pramonės srityse įrodo būtinybę visoms valstybėms narėms investuoti į pažangias informacijos apdorojimo sistemas;

11) <…> šiuo metu investicijų į duomenų bazes lygis tarp valstybių narių ir tarp Bendrijos bei didžiausių duomenų bazių gamintojų trečiųjų šalių labai skiriasi;

12) <…> Bendrijoje tokios investicijos į modernias informacijos saugojimo ir apdorojimo sistemas yra įmanomos tik įvedus patikimą ir vienodą duomenų bazių autorių teisių apsaugos teisinę sistemą;

<…>

17) <…> terminas „duomenų bazė“ pagal apibrėžimą turėtų apimti literatūros, meno, muzikos arba kitokių kūrinių, arba kitokios medžiagos rinkinius, pavyzdžiui, tekstų, garsų, vaizdų, skaičių, faktų ir duomenų; <…> šis terminas turėtų apimti ir pavienių darbų, duomenų ar kitokios sistemingai arba metodiškai sutvarkytos ir individualiai prieinamos medžiagos rinkinius <…>;

18) <…> duomenų bazių apsauga *sui generis* teise nepažeidžia kitiems bazės duomenims galiojančių teisių <…> ypač tais atvejais, kai autorius arba atitinkamos teisės savininkas leidžia įtraukti keletą savo darbų ar kitokių temų į duomenų bazę pagal neišimtinę sutartį, trečioji šalis gali pasinaudoti šiais darbais ar temomis, gavusi privalomą autoriaus arba atitinkamos teisės savininko leidimą,

kuriam netaikoma duomenų bazės sudarytojo *sui generis* teisė, kuri neleistų jai to daryti, bet tik tuo atveju, jei tie darbai ar temos nebus perkeliami iš duomenų bazės arba panaudojami pagal suteiktą leidimą;

<…>

21) <…> šioje direktyvoje numatyta apsauga taikytina duomenų bazėms, kuriose darbai, duomenys ar kitokia medžiaga yra sistemingai arba metodiškai išdėstyta; <…> nebūtina, kad minėta medžiaga fizine prasme būtų tvarkingai saugoma;

<…>

26) <…> į duomenų bazę įtrauktus autorių teisių saugomus darbus ir tam tikrų teisių saugomas temas taip pat gina ir atitinkamos išskirtinės teisės, ir jie negali būti įtraukiami į duomenų bazę arba iš jos pašalinami be teisių savininko arba jo teisių perėmėjo leidimo;

27) <…> įtrauktų į duomenų bazę darbų autorinei teisei ir tam tikrai temoms taikomai teisei jokiu būdu neturi įtakos tai, kad galioja atskira teisė parinkti ir išdėstyti tuos darbus ir temas duomenų bazėje;

<…>

38) <…> dėl dažnėjančio skaitmeninių įrašų technologijų panaudojimo didėja rizika, kad bazės duomenys elektroniniu būdu bus dauginami ir tvarkomi be jos sudarytojo leidimo, ir gauta duomenų bazė bus identiška pirmajai, nors tokie veiksmai ir nelaikomi duomenų bazių struktūrinio išdėstymo autorinių teisių pažeidimu;

39) <…> šia direktyva siekiama apginti ne tik bazės duomenų originalaus parinkimo arba išdėstymo autorių teises, bet ir duomenų bazių sudarytojus nuo medžiagai gauti ir surinkti skirtų finansinių ir profesinių investicijų rezultatų pasisavinimo ir apsaugoti visą duomenų bazę arba jos dalis nuo tam tikrų naudotojo arba konkurento veiksmų;

<…>

nereiškia, kad autorinės teisės galioja paprastiems faktams ar duomenims;

42) <…> ypatinga teisė neleisti neteisėtai perkelti bazės duomenų arba jų dalies ir (arba) jų panaudoti yra siejama su naudotojo veiksmais, peržengiančiais jam suteiktų teisių ribas ir todėl darančiais žalą investicijoms; <…> teisė uždrausti neteisėtai perkelti bazės duomenis arba jų dalį ir (arba) juos panaudoti siejama ne tik su piratinės konkuruojančios produkcijos gamyba, tačiau ir su bet kuriuo naudotoju, kuris savo veiksmais daro didelę žalą (kokybine ir kiekybine prasme) investicijoms;

<…>

48) <…> šios direktyvos tikslas suteikti tinkamo ir vienodo lygio duomenų bazių apsaugą, kaip priemonę, užtikrinančią atlyginimą duomenų bazės sudarytojui, skiriasi nuo <…> Direktyvos 95/46/EB <…>[4] tikslo garantuoti laisvą asmeninių duomenų judėjimą pagal bendrąsias taisykles, priimtas ginti pamatines teises, ypač teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą, kuri yra pripažinta Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnyje; kadangi šios direktyvos nuostatos nepažeidžia kitų teisės aktų dėl duomenų apsaugos;

43) <…> persiunčiant duomenis operatyviąja (*on-line*) sistema, teisė uždrausti panaudoti bazės, kuria naudojasi duomenų gavėjas, tokios teisės savininkui pritarus, duomenis yra iki galo neišnaudota išraiškos atžvilgiu;

<…>

<…>“

45) <…> teisė uždrausti neteisėtai perkelti ir (arba) panaudoti duomenų bazes

4 — 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 355).

3. 1 straipsnio 1 dalyje direktyvos taikymo sritis apibrėžiama kaip apimanti duomenų bazių bet kokio pobūdžio teisinę apsaugą.

4. Pagal 1 straipsnio 2 dalį duomenų bazė reiškia „pavienių darbų, duomenų ar kitokios metodiškai arba sistemingai sutvarkytos ir individualiai elektroniniu arba kitokiu būdu prieinamos medžiagos rinkinius“.

5. 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog „duomenų bazės, kurios pagal duomenų parinkimą ir išdėstymą, yra autoriaus intelektinės veiklos rezultatas, yra saugomos autorių teisių. Kad būtų pripažintos tinkamomis tokiai apsaugai, jokių papildomų atrankos kriterijų nereikia“.

6. Direktyvos 7 straipsnis įtvirtina *sui generis* teisę, kuri suteikiama šiomis sąlygomis:

„1. Valstybės narės numato duomenų bazės, pasižyminčios pakankamai didelėmis jos duomenų gavimo, tikrinimo ir pateikimo kokybinėmis ir (arba) kiekybinėmis investicijomis, sudarytojui teisę neleisti perkelti ir (arba) panaudoti visos tokių duomenų bazės arba pakankamai didelės jos dalies, kokybiškai ir (arba) kiekybiškai ją įvertinus.

2. Šiame skyriuje:

a) „perkėlimas” – tai nuolatinis arba laikinas visų bazės duomenų arba pakankamai didelės jo dalies transformavimas į kitą lygmenį bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma;

b) „panaudojimas” – tai bazės duomenų arba pakankamai didelės jų dalies pateikimas visuomenei platinant kopijas, nuomojant, operatyviosios (*on-line*) sistemos pagrindu arba kitais informacijos perdavimo būdais. Pačiam teisės savininkui arba su jo leidimu kartą pardavus duomenų bazės kopiją Bendrijoje, prarandama teisė kontroliuoti kopijos perpardavimą Bendrijos teritorijoje;

<…>

4. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta teisė taikoma neatsižvelgiant į duomenų bazės tinkamumą būti apsaugotai autorių ar kitomis teisėmis. Be to, ji taikoma neatsižvelgiant į tokios bazės duomenų tinkamumą būti apsaugotiems autorių ar kitomis teisėmis. Duomenų bazių apsauga pagal šio straipsnio 1 dalyje numatytą teisę nepažeidžia patiems duomenims arba jų turiniui galiojančių teisių.

5. Pasikartojantis ir sistemingas duomenų bazės nedidelių dalių perkėlimas ir (arba) panaudojimas, reikalaujantis veiksmų, kurie nebūdingi normaliam duomenų bazių naudojimui arba kurie nepagrįstai pažeidžia teisėtus duomenų bazės sudarytojo interesus, nėra leidžiamas.“

Bylai reikšminga nacionalinė teisė

7. Vokietijos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (*Urheberrechtsgesetz*, toliau – UrhG) [5] 87a straipsnyje numatyta:

„1. Duomenų bazė šio įstatymo prasme yra darbų, duomenų ar kitokių metodiškai arba sistemingai sutvarkytų pavienių elementų, kurie yra individualiai arba elektroniniu, arba kitokiu būdu prieinami, rinkinys, o jų gavimas, tikrinimas ir pateikimas reikalauja pakankamai didelių kokybinių ar kiekybinių investicijų. Duomenų bazė, kurioje padaromas kokybiškai ar kiekybiškai pakankamai didelis pakeitimas, yra laikoma nauja, jei toks pakeitimas reikalauja pakankamai didelių kokybinių ar kiekybinių investicijų.

2. Duomenų bazės sudarytojas šio įstatymo prasme yra asmuo, padaręs 1 punkte nurodytas investicijas.“

8. *UrhG* 87b straipsnyje numatyta:

„1. Duomenų bazės sudarytojas turi išimtinę teisę dauginti, platinti ir informuoti visuomenę apie visą duomenų bazę arba kokybiškai ar kiekybiškai didelę jos dalį. Pasikartojantis ar sistemingas duomenų bazės kokybiškai ir kiekybiškai nedidelių dalių dauginimas, platinimas ar visuomenės informavimas apie jas laikomas tolygiu kokybiškai ar kiekybiškai didelės duomenų bazės dalies dauginimui, platinimui ar visuomenės informavimui apie ją, jei šie veiksmai nėra suderinami su

5 — BGBl. I, p. 1273.

normaliu duomenų bazių naudojimu arba nepagrįstai pažeidžia teisėtus duomenų bazės sudarytojo interesus.

<…>“ [6]

Faktinės bylos aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

9. Dr. Ulrich Knoop yra Freiburgo universiteto (*Albert-Ludwigs-Universität Freiburg*) vokiečių kalbos I katedros profesorius. Jis vadovauja projektui „Klasikų žodynas“ (*Klassikerwortschatz*), kurį vykdant buvo paskelbta Freiburgo antologija, t. y. 1720–1933 m. sukurtų eilėraščių rinkinys.

10. Vykdant projektą „Klasikų žodynas“, profesorius Knoop sudarė eilėraščių pavadinimų sąrašą, kuris buvo paskelbtas internete pavadinimu „1 100 svarbiausių vokiečių literatūros eilėraščių, sukurtų 1730–1900 m.“ („Die 1 100 wichtigsten Gedichte der deutschen Literatur zwischen 1730 und 1900“) [7], šis sąrašas tapo Freiburgo antologijos pagrindu. Pagal eilėraščio citavimo dažnį [8] sąraše nurodomi kiekvieno eilėraščio autorius, pavadinimas, pirmoji eilutė ir paskelbimo metai.

11. Sąrašo pagrindą sudarantys eilėraščiai buvo atrinkti taip: iš maždaug 3000 publikuotų antologijų buvo atrinktos 14; be jų, dar buvo pridėtas A. Dühmert sudarytas bibliografinis 50 antologijų vokiečių kalba rinkinys pavadinimu „Kas parašė šį eilėraštį?“ („Von wem ist das Gedicht?“). Visuose šiuose leidiniuose buvo apie 20 000 eilėraščių. Eilėraščiai, kurie buvo nurodyti mažiausiai trijose antologijose arba bent tris kartus paminėti A. Dühmert bibliografiniame rinkinyje, buvo atrinkti sąrašui sudaryti. Statistikos tikslais buvo suderinti eilėraščių pavadinimai, pirmosios eilutės ir sudarytas bendras eilėraščių pavadinimų sąrašas. Galiausiai nurodomi leidiniai, kuriuose eilėraščiai paskelbti, ir jų sukūrimo metai.

6 — Vertimą į anglų k. galima rasti Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos Tarptautinio biuro tinklalapyje: http://www.wipo.int/clea/docs_new/pdf/en/de/de080en.pdf

7 — Paskelbta http://www.klassikerwortschatz.uni-freiburg.de/Lyrik.htm

8 — Žr. kitą šios išvados punktą.

12. Sąrašui sudaryti, o tai atliko Klemens Wolberg ir jo asistentai, vadovaujami profesoriaus U. Knoop, prireikė maždaug dvejų su puse metų. Išlaidas, sudarančias iš viso 34 900 EUR, padengė Freiburgo universitetas.

13. *Directmedia Publishing GmbH* (toliau – *Directmedia*) platina kompaktinę plokštelę pavadinimu „1 000 eilėraščių, kuriuos privalo turėti kiekvienas“ („1 000 Gedichte, die jeder haben muss“), išleistą 2002 metais. Iš visų šioje kompaktinėje plokštelėje įrašytų eilėraščių 876 sukurti 1720–1900 metais, o 856 iš jų yra eilėraščių pavadinimų sąraše, sudarytame vykdant projektą „Klasikų žodynas“.

14. Rinkdama eilėraščius savo kompaktinei plokštelei *Directmedia* rėmėsi vykdant projektą „Klasikų žodynas“ parengtu eilėraščių pavadinimų sąrašu. Atidžiai išnagrinėjusi profesoriaus U. Knoop pasirinkimą, kai kurių jame esančių eilėraščių ji neįtraukė, o kai kuriuos pridėjo savo nuožiūra. Pačius eilėraščių tekstus *Directmedia* perkėlė iš savo turimos skaitmeninės medžiagos.

15. Profesorius U. Knoop ir Freiburgo universitetas nusprendė, kad platindama savo kompaktinę plokštelę *Directmedia* pažeidžia profesoriaus U. Knoop, kaip rinkinio sudarytojo autoriaus, teises ir Freiburgo universiteto, kaip „duomenų bazės sudarytojo“, gretutines teises. Todėl jie pateikė ieškinį, reikalaudami, kad *Directmedia* nutrauktų kompaktinės plokštelės „1 000 eilėraščių, kuriuos privalo turėti kiekvienas“ dauginimą ir (arba) platinimą. Be to, jie reikalavo, kad *Directmedia* atlygintų žalą ir atskleistų informacijos šaltinį bei atiduotų turimus eilėraščių rinkinio egzempliorius sunaikinti.

16. *Directmedia* nurodė, kad ji pati parinko savo kompaktinei plokštelei pačius populiariausius 1720–1900 metų eilėraščius. Sudarydama rinkinį ji naudojosi tik vykdant projektą „Klasikų žodynas“ parengtu eilėraščių pavadinimų sąrašu ir tai tik kaip nuoroda. Ji taikė papildomus atrankos kriterijus, pavyzdžiui, ar tam tikri eilėraščiai buvo nurodyti literatūros enciklopedijose. Taip pat ji priskyrė eilėraščius atitinkamiems laikotarpiams. Jos manymu, kadangi eilėraščių pavadinimų sąrašui sudaryti pagal projektą „Klasikų žodynas“ reikalingos medžiagos parinkimas ir sutvarkymas nėra kūrybinė veikla, tokio darbo autorių teisės nesaugo. Be to, toks duomenų rinkinys nėra laikytinas duomenų baze UrhG 87a straipsnio prasme.

17. Apygardos teismas (*Landgericht*) priėmė sprendimą profesoriaus U. Knoop ir Freiburgo universiteto naudai.

18. *Directmedia* apeliacija Aukštesniajam apygardos teismui (*Oberlandesgericht*) buvo nesėkminga. Tuomet ji pateikė kasacinį skundą *Bundesgerichtshof.*

19. Priimdamas sprendimą, iš pradžių *Bundesgerichtshof* atmetė kasacinio skundo dalį dėl profesoriaus U. Knoop naudai priimto sprendimo [9]. Paskui jis tęsė kasacinio skundo dalies dėl Freiburgo universiteto naudai priimto sprendimo nagrinėjimą.

20. Freiburgo universitetas teigia, kad *Directmedia* pažeidė jo, kaip duomenų bazės sudarytojo, teises pagal UrhG 97 straipsnio 1 dalį ir 98 straipsnio 1 dalį [10], skaitomas kartu su 87a ir 87b straipsniais. Šios nuostatos įtrauktos į UrhG perkeliant į nacionalinę teisę Duomenų bazių apsaugos direktyvą. Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kas *Directmedia* kasacinio skundo sprendimas priklauso nuo šios direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punkto išaiškinimo.

21. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad internete paskelbtas eilėraščių pavadinimų sąrašas „1 100 svarbiausių vokiečių literatūros eilėraščių, sukurtų 1730–1900 m.“ yra laikytinas duomenų baze Duomenų bazių apsaugos direktyvos 1 straipsnio 2 dalies prasme [11]. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat mano, kad Freiburgo universitetas turi *sui generis* teisę į šią duomenų bazę, nes jis daug investavo siekdamas gauti, tikrindamas ir apipavidalindamas jos duomenis.

22. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia, kad atrinkdama eilėraščius savo kompaktinei plokštelei *Directmedia* daug kartų ir sistemingai panaudojo dideles Freiburgo universiteto duomenų bazės dalis. Atrinkti 1720–1900 metų laikotarpio eilėraščiai beveik visiškai atitinka Freiburgo universiteto eilėraščių pavadinimų sąrašą: iš 876 minėto laikotarpio eilėraščių 856 (beveik 98 %) buvo jau įtraukti į Freiburgo universiteto bazę. Pačius eilėraščių tekstus *Directmedia* gavo pati, nes Freiburgo universiteto sąraše pateikiami tik pavadinimai.

23. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į apeliacinės instancijos teismo išvadas, pažymi, kad *Directmedia* tik rėmėsi Freiburgo universiteto

9 — Todėl profesorius U. Knoop nėra nurodomas kaip bylos šalis Teisingumo Teismui pateiktame prašyme priimti prejudicinį sprendimą.

10 — 97 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad nukentėjusioji šalis turi teisę pateikti ieškinį dėl įpareigojimo nepažeisti ieškovo teisių prieš asmenį, kuris pažeidžia autoriaus teises ar bet kurią kitą UrhG garantuojamą teisę, reikalaudama nutraukti arba nebandyti pažeisti teisių, arba prireikus ieškinį dėl žalos atlyginimo arba pažeidėjo gauto pelno prisiteisimo. 98 straipsnio 1 dalyje numatyta nukentėjusios šalies galimybė reikalauti sunaikinti visas pažeidėjo turimas ar jam priklausančias neteisėtas kopijas.

11 — Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą išdėstyti *Bundesgerichthof* argumentai, kodėl jis padarė tokią išvadą.

sudarytu eilėraščių pavadinimų sąrašu, atrinkdama eilėraščius savo kompaktinei plokštelei. *Directmedia* kritiškai įvertino kiekvieną Freiburgo universiteto pasirinktą eilėraštį, todėl neįtraukė kai kurių eilėraščių, esančių jų pavadinimų sąraše, o įtraukė kai kuriuos kitus. Todėl kyla klausimas, ar duomenų bazės turinio perėmimas tokiu būdu (apsvarsčius kiekvieną konkretų atvejį) vis dėlto yra „perkėlimas“ Duomenų bazių apsaugos direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punkto prasme.

24. Doktrinoje laikomasi nuomonės, kad duomenų bazės sudarytojo *sui generis* teisė nesuteikia jam teisės prieštarauti dėl šios duomenų bazės naudojimo kaip informacijos šaltinio, net jei tokiu būdu pakankamai didelė dalis duomenų laipsniškai paimami ir perimami į kitą duomenų bazę. Teise į apsaugą galima remtis tik tuomet, kai visi bazės duomenys (ar pakankamai didelė jų dalis) „fiziškai“ perkeliami, t. y. nukopijuojami, iš vienos laikmenos į kitą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tokį požiūrį grindžia direktyvos 38, 42, 45 ir 48 konstatuojamosiomis dalimis, 7 straipsnio 2 dalies a punkto tekstu, Teisingumo Teismo sprendimu *The British Horseracing Board*, šio teismo pateiktu *sui generis* teisės tikslo ir specialaus objekto išaiškinimu, generalinės advokatės C. Stix-Hackl išvados *Svensla Spel* byloje [12] atskirais punktais ir teisinio saugumo principu. Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pripažįsta, kad galimas ir kitoks išaiškinimas.

25. Todėl *Bundesgerichtshof* pateikė Teisingumo Teismui šį klausimą:

„Ar duomenų perėmimas iš duomenų bazės, saugomos pagal Direktyvos 96/9/EB 7 straipsnio 1 dalį, į kitą duomenų bazę gali būti perkėlimas šios direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punkto prasme ir tuomet, kai jis atliekamas duomenų bazėje vykdant paiešką ir apsvarstant kiekvieną konkretų atvejį, ar vis dėlto perkėlimo šios nuostatos prasme sąlyga yra ta, kad būtų atliekamas duomenų rinkinio (fizinio) kopijavimo veiksmas?“

26. Rašytines pastabas pateikė *Directmedia*, Freiburgo universitetas, Italijos vyriausybė ir Komisija.

12 — Abu sprendimai minėti 3 išnašoje.

27. *Directmedia* iš esmės tvirtina, kad „perkėlimui“ direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punkto prasme būtina, kad duomenų bazė būtų fiziškai dauginama tiesiogiai ar netiesiogiai. Perkėlimo nėra, jei duomenų bazė naudojama tik kaip informacijos šaltinis. Freiburgo universitetas (jį remia Italijos vyriausybė ir Komisija) mano priešingai ir tvirtina, kad „perkėlimas“ atlikus paiešką duomenų bazėje ir apsvarsčius kiekvieną konkretų atvejį vis tiek yra „perkėlimas“.

28. Prašymų surengti posėdį byloje nepateikta. Toks posėdis nesurengtas.

Vertinimas

29. Tiesioginis visos duomenų bazės ar pakankamai didelės jos dalies kopijavimas iš vienos laikmenos į kitą akivaizdžiai yra perkėlimas [13]. Paprasta paieška duomenų bazėje, kai duomenys nėra perimami, akivaizdžiai nėra perkėlimas [14]. *Directmedia* naudojimasis Freiburgo universiteto duomenų baze patenka tarp šių dviejų aspektų.

30. Iš esmės, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punkto tekstas, *sui generis* teisės objektas ir tikslas – visa byloja apie tai, kad „perkėlimo“ sąvoka reikia aiškinti siaurai, t. y. kad ji apsiriboja visų bazės duomenų ar pakankamai didelės jos dalies fiziniu kopijavimu iš vienos laikmenos į kitą. Taigi nagrinėju šiuos tris elementus paeiliui.

Duomenų bazių apsaugos direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punkto tekstas

31. Direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punkte apibrėžiamas „perkėlimas“ – tai „nuolatinis arba laikinas visų bazės duomenų arba pakankamai didelės jos dalies transformavimas į kitą lygmenį bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma“.

13 — Šiuo klausimu žr. 3 išnašoje minėtose bylose generalinės advokatės C. Stix-Hackl pateiktas išvadas: *The British Horseracing Board ir kt.* (62–70 punktai), *Veikkaus* (78–86 punktai) ir *OPAP* (84–92 punktai).

14 — 3 išnašoje minėto sprendimo *The British Horseracing Board ir kt.* 54 ir 55 punktai.

32. Sprendime *The British Horseracing Board* Teisingumo Teismas nurodė, kad tokių sąvokų kaip „bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma“ (apibrėžiant „perkėlimo“ sąvoką) ir „bet kokia forma pateikimas visuomenei“ (apibrėžiant „panaudojimą“) vartojimas 7 straipsnio 2 dalyje rodo, kad Bendrijos teisės aktų leidėjai siekė šioms sąvokoms suteikti plačią prasmę. Teisingumo Teismas kartu nurodė, kad, atsižvelgiant į direktyvos siekiamą tikslą, šios sąvokos reiškia „bet kokį veiksmą, kuriuo be duomenų bazės sudarytojo leidimo jo investicijų rezultatai pasisavinami arba padaromi prieinami visuomenei, taip atimant iš jo galimybę gauti atlyginimą, kuris padengtų investicijų sąnaudas“ [15].

33. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad minėtas tekstas reiškia, jog duomenys nėra perkeliami, kai paieška elektroninėje duomenų bazėje atlikęs naudotojas nurašo duomenis ir įtraukia juos į kitą duomenų bazę. Jo manymu, „perkėlimas“ susijęs su procesu, kai „atliekant kopijavimo veiksmus“ duomenys, įtraukti į duomenų bazę, yra „perkeliami“ į kitą laikmeną.

15 — 3 išnašoje minėto sprendimo *The British Horseracing Board ir kt.* 51 punktas. Generalinė advokatė C. Stix-Hackl savo išvadoje šioje byloje išreiškė nuomonę, kad žodžių junginiu „bet kokiomis priemonėmis ir bet kokia forma“ nurodoma, jog Bendrijos teisės aktų leidėjas sąvokai „perkėlimas“ suteikė plačią reikšmę, ir pridūrė, kad ji apima ne tik transformavimą į tokio paties, bet ir kito lygmens laikmeną. Tai reiškia, kad paprasčiausias duomenų išspausdinimas patenka į sąvoką „perkėlimas“ (98–99 punktai). Taip pat žr. jos išvadą bylose *Veikkaus* (113 ir 114 punktai), *Svenska Spel* (94 ir 95 punktai) ir *OPAP* (119 ir 120 punktai), minėtose 3 išnašoje.

38 konstatuojamoji dalis pagrindžia šią interpretaciją, nes joje numatyta, kad „dėl dažnėjančio skaitmeninių įrašų technologijų panaudojimo didėja rizika, kad bazės duomenys *elektroniniu būdu bus dauginami ir tvarkomi* be jos sudarytojo leidimo, ir gauta duomenų bazė bus identiška pirmajai <...>“ [16].

34. Manau, kad tokiu būdu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas apriboja „perkėlimo“ sąvoką dvejopai. Pirma, jis taiko kokybės kriterijų, t. y. asmens, kuris kopijuoja informaciją iš duomenų bazės, intelektines pastangas, ir mano, kad jei šis kriterijus tenkinamas, tai perkėlimo nėra. Antra, jis „perkėlimo“ sąvoką susiaurina iki konkretaus (riboto) apibrėžimo, t. y. duomenų bazės „kopijavimo“ sampratos.

35. Nė vienas iš šių apribojimų nėra įtikinamas.

36. Pirma, tai, kad pagal 7 straipsnio 1 dalį draudžiama perkelti „visą ar *pakankamai*

16 — Pažymėta mano.

didelę dalį“ [17] duomenų bazės, reiškia, jog yra bent jau tam tikra pasirinkimo galimybė ir kruopščiai vertinama, kurias dalis perkelti. Panašiai (kaip nurodė Freiburgo universitetas) pagal 7 straipsnio 5 dalį draudžiamas „pasikartojantis ir sistemingas duomenų bazės nedidelių dalių perkėlimas ir (arba) panaudojimas“ suponuoja tam tikrą perkeltinų elementų individualų vertinimą. Kai naudotojas nusprendžia iš karto padaryti visos duomenų bazės kopiją, tai gali būti atlikta peržiūrėjus visą jos turinį ir nusprendus, kad visi duomenys tinka perkėlimui.

37. Kaip Komisija teisingai pažymi, tai, jog *Directmedia* „kritiškai įvertino“ Freiburgo universiteto duomenų bazės duomenis, gali būti reikšminga sprendžiant, ar *Directmedia* kompaktinė plokštelė (savo ruožtu) yra „intelektinės veiklos“ rezultatas direktyvos 3 straipsnio 1 dalies prasme arba „pakankamai didelių kokybinių ir (arba) kiekybinių investicijų“ rezultatas direktyvos 7 straipsnio 1 dalies požiūriu, kad kompaktinei plokštelei būtų suteikta apsauga atitinkamai pagal autorių teises ar *sui generis* teisę. Tačiau, net jei taip ir būtų, tai nepanaikintų Freiburgo universiteto (pirmesnės) *sui generis* teisės. Šiuo požiūriu Komisija, kad palygintų, nurodo Berno konvencijos [18] 2 straipsnio 3 dalį, kurioje numatyta, kad „vertimai, adaptacijos, muzikinės aranžuotės ir kiti literatūros ar meno kūrinių perdirbiniai“ saugomi kaip ir originalūs kūriniai *nepažeidžiant originalaus kūrinio autorinės teisės*.

38. Antra, neaišku, kokiu pagrindu pašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia susiaurinti duomenų rinkinio „kopijavimo“ sampratą. Atrodo, jis teigia, kad dauginimas reiškia (elektroninės duomenų bazės atveju) faktinį duomenų dauginimą elektroninių būdu, tikėtina, atliekant „kopijuoti“ ir „įklijuoti“ funkcijas tekstų rengimo sistemoje arba (popierinio formato duomenų bazės atveju) [19] darant fotokopiją. Nematau pagrindo tokiam apribojimui pačiame direktyvos 7 straipsnio 2 straipsnio a dalies tekste.

39. Sprendime *OPAP* [20] Teisingumo Teismas atkreipė dėmesį, kad keletas požymių rodo Bendrijos teisės aktų leidėjų siekį suteikti sąvokai „duomenų bazė“ direktyvos prasme plačią reikšmę, neapribotą formaliais, techninio ar faktinio pobūdžio samprotavimais. Kvalifikuojant rinkinį kaip „duomenų bazę“

17 — Pažymėta mano.

18 — 1886 m. rugsėjo 9 d. Berno konvenciją dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1979 m. rugsėjo 28 dieną.

19 — Direktyvos 14 konstatuojamoje dalyje nurodyta, kad šia direktyva reglamentuojama apsauga turi apimti ir neelektroniniu būdu sukurtas duomenų bazes.

20 — Minėta 3 išnašoje.

būtina, kad atskiri šio rinkinio duomenys būtų sistemingai arba metodiškai išdėstyti ir vienaip ar kitaip prieinami individualiai [21]. Kaip aiškiai nurodyta direktyvos 21 konstatuojamojoje dalyje, nebūtina, kad sistemingai arba metodiškai išdėstyta medžiaga būtų fiziškai matoma [22].

40. Todėl atrodo, kad yra netinkama ir savavališka susieti „perkėlimo“ sąvoka tik su fiziniu kopijos (ar kopijų) darymo veiksmu, kai duomenys, įtraukti į duomenų bazę, yra „perkeliami“ į kitą laikmeną. Didelės duomenų bazės dalies individualus kopijavimas atlikus paiešką duomenų bazėje, o po to duomenų įrašymas rankiniu būdu į kitą laikmeną negali būti laikomi darančiais mažiau žalos duomenų bazės sudarytojo investicijoms negu duomenų iš originalios duomenų bazės elektroninis kopijavimas ir tiesioginis jų įklijavimas į kitą elektroninę laikmeną.

41. Taip pat nemanau, kad direktyvos 38 konstatuojamoji dalis pagrindžia ribotą „perkėlimo“ sampratą. Šioje konstatuojamoje dalyje kalbama tik apie konkrečią riziką, kuri gali kilti duomenų bazės sudarytojui dėl jo kūrinio elektroninio kopijavimo. Tai nereiškia, kad yra vienintelis kenksmingas duomenų bazių kopijavimo būdas. Iš tiesų tai, kad direktyvos garantuojama apsauga apima ir neelektroniniu būdu sukurtas duomenų bazes [23], leidžia suprasti, jog taip nėra. Kai naudotojas ekrane matydamas atliktos paieškos duomenų bazėje rezultatus tam tikrus duomenis perkelia į kitą duomenų bazę juos iš naujo įvesdamas ranka, tai jis tiesiog – sudėtingesniu būdu – atlieka duomenų bazės turinio „kopjavimui ir tvarkymui elektroniniu būdu“ tolygų veiksmą. Kaip teisingai pažymi Komisija, svarbu, kad sistemingai ir metodiškai sutvarkyti pirminės duomenų bazės duomenys yra tam tikru būdu perkopijuojami į kitą laikmeną.

42. Papildysiu kad, mano manymu, ir 43 konstatuojamoji dalis nepagrindžia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pasiūlyto išaiškinimo. 43 konstatuojamoje dalyje pažymima, kad „persiunčiant duomenis operatyviąja (*on-line*) sistema, teisė uždrausti panaudoti bazės arba bazės ar jos dalies, kuria naudojasi duomenų gavėjas, tokios teisės savininkui pritarus, materialiojo varianto duomenis yra iki galo neišnaudota“ [24]. Mano manymu, šioje konstatuojamojoje dalyje pažymima tik tai, kad *sui generis* teisė nepanaudota tik todėl, kad duomenys persiųsti per operatyviąją sistemą (*on-line*). Nuoroda į „duomenų bazės materialųjį

21 — Taip pat žr. direktyvos 17 konstatuojamąją dalį.

22 — Tačiau ši sąlyga reiškia, kad rinkinys turi būti pateikiamas kokiu nors tvirtu pavidalu bei apimti technines priemones (pvz., elektronines, elektromagnetines ar elektrovaizdines apdorojimo priemones, kaip numatyta direktyvos 13 konstatuojamoje dalyje) arba kitą priemonę (pvz., indeksą, turinio lentelę, planą ar ypatingą klasifikacijos metodą), kuri leistų rasti rinkinyje esančius atskirus elementus (3 išnašoje minėto sprendimo *OPAP* 20 ir 30 punktai).

23 — 14 konstatuojamoji dalis.

24 — Pažymėta mano.

variantą“ tik paaiškina, jog operatyviąja sistema persiųstas tokios duomenų bazės materialusis variantas taip pat negali pažeisti teisės savininko *sui generis* teisės. Nemanau, kad formuluotę „materialusis variantas“ galima aiškinti kaip apribojančią *sui generis* teisės suteikiamą apsaugą tik tuo atveju, kai naudotojas pasidaro duomenų bazės materialųjį variantą.

43. Mano manymu, direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punkto formuluotė ir minėtos konstatuojamosios dalys liudija kaip tik platų „perkėlimo“ sąvokos aiškinimą.

44. Šią išvadą pagrindžia *sui generis* teisės objekto ir tikslo analizė.

Sui generis teisės objektas

45. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teisingai pažymi, kad *sui generis* teisė nėra teisė į duomenų bazėje kaupiamą informaciją [25]. Vis dėlto, kaip teisingai pabrėžė Komisija, tai nereiškia, kad *sui generis* teisė yra susijusi su materialia duomenų baze. Ji apsaugo investicijų į metodiškai ir sistemingai sutvarkytų atskirų duomenų rezultatą, kaip nematerialų turtą, nepaisant laikmenos, kurioje jis yra pateikiamas. Tai kaip tekstas, kuris lieka tas pats, nesvarbu, kur jis pateikiamas – knygoje, elektroninėje knygoje, internete, vaizduojamas ant pastato sienos ar kitokioje laikmenoje. Ar asmuo naudojasi dauginimo aparatu, kad pasidarytų popierinę knygos kopiją, ar elektroniniu būdu kopijuoja iš elektroninės knygos ar interneto ir įklijuoja ją į kitą dokumentą, ar daro projekcijos skaitmeninę fotografiją ir skaitmeniniu būdu sukuria iš jos naują dokumentą – visa tai teksto „kopijavimas“.

Sui generis teisės tikslas

46. *Sui generis* teisės nustatymo ir apsaugos tikslas matyti, *inter alia*, iš direktyvos preambulės. Joje pabrėžiama, kad duomenų bazėms sukurti (apibūdinamos kaip gyvybiškai svarbus įrankis kuriant Bendrijos informacijos rinką) reikia didelių investicijų, ir tai sugretinama su faktu, kad kopijuoti ar prieiti prie duomenų bazių galima panaudojus tik mažą

25 — Žr. direktyvos 7 straipsnio 4 dalį b ir 18, 26 ir 27 konstatuojamąsias dalis.

dalį savarankiškam jų kūrimui skirtos sumos [26]. Nurodoma, kad neteisėtas duomenų bazės perkėlimas ir (arba) naudojimas gali turėti rimtų ekonominių ir techninių pasekmių [27]. Preambulėje taip pat minimas vis labiau Bendrijoje ir visame pasaulyje didėjantis kasmet gaunamos ir apdorojamos informacijos kiekis visose prekybos ir pramonės srityse, kuris įrodo būtinybę visoms valstybėms narėms investuoti į „pažangias informacijos apdorojimo sistemas“, bet pažymėta, kad investicijų į duomenų bazes lygis tarp valstybių narių ir tarp Bendrijos bei didžiausių duomenų bazių gamintojų trečiųjų šalių labai skiriasi [28]. Bendrijoje tokios investicijos į modernias informacijos saugojimo ir apdorojimo sistemas yra įmanomos „tik įvedus patikimą ir vienodą duomenų bazių autorių teisių apsaugos teisinę sistemą“ [29]. Teisingumo Teismas, remdamasis 9, 10 ir 12 konstatuojamosiomis dalimis, išaiškino, kad Duomenų bazių apsaugos direktyvos tikslas yra „*skatinti bei saugoti investicijas* į duomenų „kaupimo“ ir „apdorojimo“ sistemas <…>“ [30].

47. Direktyva taip pat siekiama „apginti ne tik bazės duomenų originalaus parinkimo arba išdėstymo autorių teises, bet ir duomenų bazių sudarytojus nuo medžiagai gauti ir surinkti skirtų finansinių ir profesinių investicijų rezultatų pasisavinimo ir apsaugoti visą duomenų bazę arba jos dalis nuo tam tikrų naudotojo arba konkurento veiksmų“ [31]. Todėl *sui generis* teise siekiama užtikrinti investicijų duomenų bazės turiniui gauti, patikrinti ir pateikti apsaugą (šias investicijas gali sudaryti finansų ir (arba) laiko, pastangų ir energijos sąnaudos) ir suteikti duomenų bazės sudarytojui galimybę neleisti neteisėtai perkelti bazės duomenų arba jų dalies ir (arba) jų panaudoti [32].

48. Sprendime *The British Horseracing Board* Teisingumo Teismas leidžia aiškiai suprasti, koks turi būti atsakymas į pateiktą klausimą.

49. Pirma, Teisingumo Teismas nurodė, kad 7 straipsnio 1 ir 5 dalyse įtvirtintos sąvokos „perkelti“ ir „panaudoti“ turi būti aiškinamos atsižvelgiant į *sui generis* teise siekiamą tikslą. Šia teise siekiama duomenų bazės sudarytoją apsaugoti nuo „naudotojo veiksmų, peržengiančių jam suteiktų teisių ribas ir todėl

26 — 7 ir 9 konstatuojamosios dalys.
27 — 8 konstatuojamoji dalis.
28 — 10 ir 11 konstatuojamosios dalys.
29 — 12 konstatuojamoji dalis.
30 — 3 išnašoje minėti sprendimai *The British Horseracing Board ir kt.* (30 punktas), *Veikkaus* (33 punktas), *Svenska Spel* (23 punktas) ir *OPAP* (39 punktas). (Pažymėta mano).
31 — 39 konstatuojamoji dalis.
32 — 40 ir 41 konstatuojamosios dalys.

darančių žalą investicijoms“ [33]. Be to, „teisė uždrausti neteisėtai perkelti bazės duomenis arba jų dalį ir (arba) juos panaudoti siejama ne tik su piratinės konkuruojančios produkcijos gamyba, tačiau ir su bet kuriuo naudotoju, kuris savo veiksmais daro didelę žalą (kokybine ir kiekybine prasme) investicijoms“ [34]. Atsižvelgdamas į tai, Teisingumo Teismas nurodė, jog tai, kad perkėlimu ir (arba) panaudojimu siekiama sukurti kitą duomenų bazę (konkuruojančią su pradine duomenų baze arba ne, tokio paties arba skirtingo nei pradinė duomenų bazė dydžio) arba kad jis yra sudėtinė veiklos, kuria nesiekiama sukurti duomenų bazės, dalis, vertinant *sui generis* teisės apsaugos apimtį, nėra svarbu [35].

50. Antra, Teisingumo Teismas pabrėžė, kad išsamus „perkėlimo“ ir „panaudojimo“ sąvokų aiškinimas negali reikšti tik perkėlimo ir panaudojimo iš pirminės duomenų bazės tiesiogiai, nes taip duomenų bazės sudarytojas liktų neapsaugotas nuo kopijavimo iš duomenų bazės [36]. Teisingumo Teismas padarė išvadą, jog kadangi trečiajai šaliai be leidimo perkeliant ir (arba) panaudojant duomenis iš kito nei atitinkama duomenų bazė šaltinio duomenų bazės sudarytojo investicijoms gali būti padaryta tokia pati žala, kaip ir veiksmais, tiesiogiai susijusiais su šia duomenų baze, perkėlimo ir panaudojimo sąvokos negali būti aiškinamos kaip reiškiančios tiesioginį priėjimą prie atitinkamos duomenų bazės [37].

51. Man atrodo, kad duomenų nurašymas atlikus paiešką duomenų bazėje ir jų perkėlimas po to į kitą duomenų bazę, kaip ir bazės duomenų elektroninis dauginimas ar fotokopija, gali pažeisti duomenų bazės sudarytojo investicijas. Teisingumo Teismo išaiškinimas sprendime *The British Horseracing Board* nereiškia, kad „perkėlimas“ turėtų būti apribotas tik pastaraisiais duomenų bazės (jos dalies) dauginimo būdais.

52. Teisingumo Teismas, nurodymas, kad *sui generis* teisės apsauga susijusi tik su perkėlimo ir panaudojimo veiksmais direktyvos 7 straipsnio 2 dalies prasme ir neapima informacijos paieškos duomenų bazėje, taip

33 — 45 punktas. Teisingumo Teismas jame remiasi 42 konstatuojamąja dalimi.

34 — Ten pat. Teisingumo Teismas taip pat rėmėsi (46 punkte) 48 konstatuojamąja dalimi, kurioje paaiškinama, kad *sui generis* teisė turi ekonominį pagrindą, t. y. apsaugoti duomenų bazės sudarytoją ir užtikrinti jo investicijų į bazės sukūrimą ir priežiūrą grąžą.

35 — 3 išnašoje minėtas sprendimas *The British Horseracing Board ir kt.* (45–47 punktai).

36 — Jis nurodė, kad šį aiškinimą patvirtina direktyvos 7 straipsnio 2 dalies b punktas, pagal kurį pačiam teisės savininkui arba su jo leidimu kartą pardavus duomenų bazės kopiją Bendrijoje prarandama teisė kontroliuoti šios kopijos „perpardavimą“ Bendrijos teritorijoje, bet ne duomenų perkėlimą ir panaudojimą.

37 — 3 išnašoje minėtas sprendimas *The British Horseracing Board ir kt.* (52–53 punktai).

pat nesuteikia pagrindo tokiam ribotam aiškinimui. Duomenų bazės sudarytojo leidimas atlikti informacijos paiešką nereiškia, kad *sui generis* teisės galiojimas baigėsi. Teisingumo Teismas nurodė, kad dėl perkėlimo šią analizę patvirtina direktyvos preambulės 44 konstatuojamoji dalis, kurioje numatyta, kad, norint laikinai ar visam laikui perkelti visus ar pakankamai didelę dalį ekrane rodomų duomenų į kitą laikmeną, būtina gauti teisės savininko leidimą [38].

53. Galiausiai, Teisingumo Teismas paaiškino direktyvos 7 straipsnio 5 dalies tikslą. Šia nuostata siekiama neleisti pasikartojančio ir sistemingo duomenų bazės nedidelių dalių perkėlimo, kurio kumuliatyvus poveikis padarytų rimtą žalą duomenų bazė sudarytojo investicijoms, kaip ir direktyvos 7 straipsnio 1 dalyje [39] minimi perkėlimai ir (arba) panaudojimai. Kalbant apie „perkėlimą“, apibūdinimas „veiksmai, kurie nebūdingi normaliam duomenų bazių naudojimui arba kurie nepagrįstai pažeidžia teisėtus jų sudarytojų interesus“, reiškia neteisėtus veiksmus, kuriais dėl kumuliatyvaus perkėlimo poveikio atkuriami visi tokios duomenų bazės, apsaugotos *sui generis* teise, duomenys, darant rimtą žalą duomenų bazės sudarytojo padarytoms investicijoms [40].

54. Todėl, mano manymu, Teisingumo Teismo pateiktas *sui generis* teisės tikslo išaiškinimas *ne*patvirtina siauros „perkėlimo“ sampratos. Iš tiesų tai, kad atsakovė byloje *The British Horseracing Board* negalėjo „fiziškai“ nukopijuoti visų duomenų į savo elektroninę sistemą, akivaizdžiai nesutrukdė Teisingumo Teismui nuspręsti, kad ji vykdė „perkėlimo ir panaudojimo veiksmus direktyvos 7 straipsnio 2 dalies prasme“ [41].

55. Todėl atrodo, kad esminis klausimas yra tai, ar perkėlimas (padarytas bet kokiu būdu) paveikia visą duomenų bazę ar pakankamai didelę jos dalį ir tokiu būdu padaro žalą pirminei duomenų bazei kurti skirtoms investicijoms. Taip yra, jei perėmimo veiksmai susiję ne tik pačiais duomenimis, t. y. jų visuma ar pakankamai didele bazės dalimi, bet ir

38 — 3 išnašoje minėtas sprendimas *The British Horseracing Board ir kt.* (54–59 punktai).

39 — Taip pat žr. generalinės advokatės C. Stix-Hackl išvadas, pateiktas 3 išnašoje minėtose bylose *The British Horseracing Board ir kt.* (34 punktas), *Svenska Opel* (121 punktas) ir *OPAP* (146 punktas).

40 — 3 išnašoje minėtas sprendimas *The British Horseracing Board ir kt.* (86–89 punktai).

41 — 3 išnašoje minėtas sprendimas *The British Horseracing Board ir kt.* (63–66 punktai). Prašymas priimti prejudicinį sprendimą toje byloje buvo susijęs su *British Horseracing Board (BHB)* duomenų bazės duomenimis apie žirgų lenktynes, kuriuos atsakovė skelbė interneto tinklalapyje. Jie buvo gauti iš laikraščių, išleistų likus dienai iki lenktynių, ir iš trečiosios šalies pateiktos neapdorotos informacijos. Atsakovė perkėlė duomenis (buvusius BHB duomenų bazėje) iš minėtų dviejų šaltinių ir integravo į savo pačios elektroninę sistemą, o tada juos panaudojo pateikdama visuomenei interneto tinklalapyje tam, kad jos klientai galėtų lažintis dėl žirgų lenktynių.

su tuo, kad jie duomenų bazėje sutvarkyti sistemingai ir metodiškai. Mano manymu, nėra svarbu, ar perkėlimas vykdomas perimant pirminės duomenų bazės duomenis ar juos dauginant pagal atlikus paiešką duomenų bazėje ekrane matomus rezultatus.

56. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siūlo atkreipti dėmesį į tai, kad teisinis saugumas geriau užtikrinamas, jei (kaip jis siūlo) „perkėlimu“ nelaikomi atvejai, kai duomenų bazė naudojama tik kaip informacijos šaltinis, net jei ja labai plačiai naudojamasi. Jis tvirtina, jog naudotojas, kuris gauna duomenų ne tiesiogiai iš pačios duomenų bazės, bet iš išvestinių šaltinių, dažnai negali pasakyti, ar (o jei ir taip, tai kaip) šie duomenys buvo paimti iš apsaugotos duomenų bazės, ar perimti duomenys sudaro pakankamai didelę dalį duomenų bazės ir ar jie buvo gauti neleistinu pasikartojančio ir sistemingo perkėlimo būdu.

57. Kaip suprantu, teisinio saugumo garantija šiuo atveju yra remiamasi kaip kontrargumentu, kai tvirtinama, kad netiesioginis duomenų bazės turinio kopijavimas pažeidžia *sui generis* teisę. Iš pirmo žvilgsnio toks argumentas nėra nepatrauklus. Tačiau Teisingumo Teismas jau yra aiškiai nusprendęs, kad svarstymai dėl teisinio saugumo nebūtinai yra galutiniai, nes tiesioginis priėjimas prie pirminės duomenų bazės nebūtinas tam, kad būtų nustatytas neleistinas „perkėlimas“. Netiesioginis apsaugotos duomenų bazės dauginimas iš tiesų gali pažeisti *sui generis* teisę [42].

58. Bet kuriuo atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog *Directmedia* iš tiesų faktiškai tiesiogiai naudojosi Freiburgo universiteto duomenų baze. Todėl šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą netiesioginės prieigos prie duomenų bazės klausimas nekeliamas. Žinoma, nacionalinis teismas, o ne Teisingumo Teismas turi nuspręsti, remdamasis faktinėmis aplinkybėmis, ar *Directmedia* naudojimasis Freiburgo universiteto duomenų baze prilygsta perkėlimui.

59. Todėl darau išvadą, kad duomenų (fizinis) kopijavimas nėra „perkėlimo“ 7 straipsnio 2 dalies a punkto prasme sąlyga. Tam, kad duomenų perėmimą iš duomenų bazės, saugomos pagal 7 straipsnio 1 dalį, ir jų įterpimą į kitą duomenų bazę būtų galima pripažinti „perkėlimu“ direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punkto prasme, nėra svarbu, ar jis atliekamas vykdant paiešką duomenų bazėje ir įvertinant kiekvieną konkretų atvejį.

42 — Minėtas sprendimas *The British Horseracing Board ir kt.* (52–53 punktai). Žr. šios išvados 50 punktą.

Išvada

60. Atsižvelgdama į pirmiau išdėstytus motyvus, manau, kad į *Bundesgerichtshof* pateiktą klausimą turėtų būti atsakyta taip:

— Duomenų (fizinis) kopijavimas nėra „perkėlimo“ 1996 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 96/9/EB dėl duomenų bazių teisinės apsaugos 7 straipsnio 2 dalies a punkto prasme sąlyga,

— kad duomenų perėmimą iš duomenų bazės, saugomos pagal 7 straipsnio 1 dalį, ir jų įterpimą į kitą duomenų bazę būtų galima laikyti „perkėlimu“ direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punkto prasme, nėra svarbu, ar jis atliekamas vykdant paiešką duomenų bazėje ir vertinant kiekvieną konkretų atvejį.